

Algemene Rekenkamer
t.a.v. de heer drs. A.P. Visser
President
Postbus 20015
2500 EA DEN HAAG

Datum april 2021
Betreft Bestuurlijke reactie op concept-rapport Resultaten
Verantwoordingsonderzoek 2020 Buitenlandse Zaken (V)

Geachte heer Visser,

Bij brief van 14 april 2021 hebt u mij doen toekomen het concept-rapport Resultaten Verantwoordingsonderzoek 2020 Buitenlandse Zaken (V). Graag maak ik gebruik van de geboden gelegenheid om te reageren op de daarin opgenomen bevindingen en aanbevelingen.

Allereerst wil ik mijn waardering uitspreken voor het feit dat de Algemene Rekenkamer, ondanks de moeilijke situatie ten gevolge van het coronavirus, in staat is geweest het Verantwoordingsonderzoek 2020 conform de gestelde doelen af te ronden.

Informatiebeveiliging en toegangsbeveiliging

Voor mijn ministerie is informatie- en toegangsbeveiliging van cruciaal belang. Het lijdt geen twijfel dat onvoldoende informatie- en toegangsbeveiliging vergaande en ontregelende gevolgen kan hebben. De diverse projecten, investeringen en groei in de capaciteit voor informatie- en toegangsbeveiliging onderstrepen het belang dat hier door de hele organisatie aan wordt gehecht.

Informatiebeveiliging

Ik onderschrijf de aanbeveling voor het inhalen van de achterstand op de (her)accreditaties. In lijn met de planning van het verbetertraject Olympia werk ik in 2021 met hoge prioriteit door aan het omzetten van de nog resterende tijdelijke accreditaties in definitieve accreditaties. Ondertussen is voor één systeem in maart 2021 een definitieve accreditatie verstrekt. De voortgang voor het verkrijgen van de accreditaties wordt maandelijks gerapporteerd aan de ambtelijke top, CIO Rijk (BZK) en NBV (AIVD).

Ik onderschrijf de aanbeveling voor de automatisering van de registratie van incidenten. In de in 2020 uitgevoerde evaluatie van het incidentmanagementproces is de noodzaak hiervoor onderkend. Momenteel loopt een project voor het inrichten en in gebruik nemen van het benodigde ticketing-systeem voor de registratie en afhandeling van informatiebeveiligingsincidenten.

Toegangsbeveiliging

Onze referentie

Ik onderschrijf de risico's op het gebied van toegangsbeveiliging en heb – zoals door de AR geconstateerd – maatregelen getroffen om deze risico's te mitigeren conform het 'gesloten, tenzij'-beleid. Ik onderschrijf daarmee de aanbeveling voor het verlenen van toegang tot informatiesystemen na autorisatie door een bevoegde functionaris.

Ik onderschrijf de aanbeveling voor het bevorderen van bewustwording onder medewerkers, ook op de posten, bij de omgang met gevoelige gegevens. Twee keer per jaar wordt het werkplan bewustwording geactualiseerd. Over de uitvoering wordt aan de ambtelijke top en CIO Rijk (BZK) gerapporteerd in het Informatiebeveiliging Beeld.

Inkoopbeheer

Ik ben verheugd dat u constateert dat het inkoopbeheer op mijn ministerie verder is verbeterd en dat daarmee het aandachtspunt uit het verantwoordingsonderzoek 2019 is komen te vervallen.

Huisvesting Rijnstraat 8

Ik deel de conclusie van de Algemene Rekenkamer dat het gebouw aan Rijnstraat 8 op de vier onderzochte terreinen niet voldoet aan de vereisten. Op elk van deze punten zijn, zoals de Algemene Rekenkamer ook terecht constateert, in de afgelopen jaren stappen gezet om te komen tot verbeteringen.

Gelet op de vruchtbare dialoog met mijn ambtgenoot van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heb ik er het volste vertrouwen in dat we binnen afzienbare termijn ook de laatste stappen gaan zetten om tot een gezamenlijke oplossing te komen. De COVID-19-pandemie heeft er op dit punt geenszins toe geleid dat sprake is van een verminderde dialoog. Wel staat die dialoog uiteraard mede in het licht van de eisen, die het hybride werken op termijn stelt aan een veilige en gezonde werkomgeving voor mijn medewerkers, op zowel Rijnstraat 8 als elders.

Repatriëringsbeleid

De situatie die vanaf maart 2020 ontstond door de COVID-19-pandemie was zonder enig precedent. Op consulaire terrein heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken niet eerder een crisissituatie meegemaakt met een dergelijke wereldwijde omvang. Dat stelde het ministerie voor uitdagingen. Mede daarom is ook het BBB-convenant met externe private partijen tot stand gekomen, omdat duidelijk werd dat een repatriëring van een dergelijke omvang niet door de overheid alleen kon worden gedaan. Waar tienduizenden Nederlanders wereldwijd onmiddellijk een oplossing wensten voor hun individuele situatie moesten veel oplossingen in de praktijk worden gevonden en in samenwerking met anderen worden uitgevoerd. Ik ben verheugd dat ondanks de aanlooperikelen die een dergelijke nieuwe operatie hebben gekenmerkt de AR concludeert dat BZ in samenwerking met private partijen snel en adequaat is opgetreden. Ik wil graag benadrukken dat dit niet mogelijk was geweest zonder de fantastische samenwerking met alle betrokkenen uit de reisbranche en de verzekeringsbranche.

De lessen die uit dit AR-beleidsonderzoek naar voren komen zullen gebruikt worden om het evacuatiebeleid en de protocollen aan te scherpen. Ook gebruik ik hiervoor de lessen uit een eerder uitgevoerde interne evaluatie en uit de externe evaluatie door het COT van het crisismanagement tijdens de BBB-repatriëring. Aandacht voor voorlichting en training van collega's maakt hier onderdeel van uit.

Op dit moment wordt gewerkt aan de implementatie van een nieuw, wereldwijd inzetbaar casemanagementsysteem. De lessen over registratie tijdens de BBB-operatie worden hier nadrukkelijk in meegenomen. Het systeem geeft ruimte om op één plek, veilig en conform alle eisen op bijvoorbeeld het vlak van privacy gegevens uit te wisselen met geautoriseerde partners.

Bij een crisis die zich doorgaans nationaal voordoet is de inzet van onze lokale ambassade evident. Uw aanbeveling om ambassades en consulaten van aanvang af beter te betrekken bij complexe crisisoperaties met een wereldwijd karakter neem ik graag over.

Financiële verantwoordingsinformatie

Wat betreft de financiële verantwoordingsinformatie in het jaarverslag is de Algemene Rekenkamer van oordeel dat deze op totaalniveau voldoet aan de daaraan te stellen eisen, met uitzondering van de rechtmatigheid van de afgekende voorschotten. De overschrijding van de tolerantiegrens is veroorzaakt door meerdere transacties met verschillende oorzaken, zoals afboekingen zonder de vereiste rapportages. Met betrekking tot begrotingsartikel 2 Veiligheid en stabiliteit constateert de Algemene Rekenkamer fouten en onzekerheden die de tolerantiegrens op artikelniveau overschrijden. Dit is met name veroorzaakt door één transactie waarbij de liquiditeitsbehoefte van de ontvangende partij de betaling niet rechtvaardigde. Bij een tweede transactie is te vroeg betaald. Overeenkomstig de Rijksbegrotingsvoorschriften zijn deze overschrijdingen in de bedrijfsvoeringparagraaf van het jaarverslag toegelicht.

Stef Blok
Minister van Buitenlandse Zaken